

KUNDU STOLIÐ KONTON

Um illa vildi til, kundu teldusníkarnir, sum lupu á nic.fo herfyri, fingið atgongd til kontonummur, kundanummur og loyniorð hjá føroyskum brúkarum av netbankanum

Danjal av Rana

Hevur tú nakrantíð ringt skeivt nummar við telefonini? Tú helt, at tú ringdi til vinmannin, men so var tað onkur heilt annar, sum svaraði. Slíkir feilir henda oftast, tí tú av óvart hevur trýst skeivt nummar, ella onkur hevur givið tær skeivt nummar.

Hevur tú nakrantíð koyrt skeivt? Tú skuldi vitja vinikonuna, helt at tú vart á rættari kós, men so hevur tú snarað ov tíðliga av høvudsvegnum onkustaðni, og nú ánar tú ikki, hvar tú ert – tú veitst bara, at tú ikki ert har, sum tú ætlaði.

Slíkar støður kunnu eisini henda á alnetinum. Tú skrivar eina adressu inn í vev-kagaran, men so endar tú onkra heilt aðrastaðni. Onkuntið er orsøkin, at tú hevur skrivað skeivt. Onkuntið, at onkur hevur upplýst skeivt fyri tær. Men so er ein triðji møguleiki. Kanska onkrir teldusníkar eru upp á spæl.

Hetta var høvudsvandin,

Telduserfrøðingar, sum Miðlahúsið og aðrir miðlar hava tosað við, eru á einum máli. Hetta er ein katastrofa og skaðin kundi verið óbotaligur.

tá teldusníkar fyri góðari viku síðani tóku ræði á føroysku heimasíðuni nic.fo. Hendan heimasíðan stýrir øllum øðrum heimasíðum, sum enda við landakotuni .fo. Sum dømi kunnu vit nevna TAKS.fo, posta.fo, portalbank.fo, betri.fo, banknordik.fo, kvf.fo, in.fo og hópín av øðrum síðum. Faktiskt 4500 øðrum síðum.

Lítill sjónligur skaði

Teldusníkarnir, sum tóku ræði á nic.fo, gjørdur ikki stórvægis um seg sær tað út til í fyrsta umfari. Teir broyttu bara, hvar heimasíðan nic.fo peikaði. Tað vil siga, at tá fólk skrivaðu nic.fo, so endaðu tey á eini aðrari síðu, har tey fingur boð um, at nic.fo var hackað. Hetta gjørdur teir við nic.fo og eini átta aðrar føroyskar síður. Hetta vóru kortini

alt síður við altjóða nøvn-um (Google, Amazon o.l.) so skaðin fyri okkum føroyingar var sera lítill.

Men skaðin kundi verið so ómetaliga nógv størri. At teldusníkarnir megnaðu at taka ræði á nic.fo og átta øðrum síðum, vísti bara, at teir í veruleikanum kundu tikið ræði á øllum teimum 4.800 føroysku heimasíðunum.

Teir kundu við øðrum orð-

um sent øll, sum ætlaðu sær at lesa tíðindini á in.fo til eina heilt aðra síðu. Teir kundu beint øll, sum ætlaðu sær inn á netbankan (portalbank.fo) inn á onkra meinlíka síðu, har fólk so uttan at hugsa meiri um tað, trýstu vanligu loginupplýsingarnar og koturnar inn, og soleiðis góvu teldusníkunum tær.

Ikki nógv mikið við, at teir kundu sent alla netferðslu til

føroyskar heimasíður heilt aðrastaðnis, so kundu teldusníkarnir eisini tikið ræði á øllum elektroniska samskiftinum á føroyskum heimasíðum.

Kundu yvirtikið alt meylsamskipti

Teldusníkarnir kundu gjørt soleiðis, at allur teldupostur, sum bleiv sendur til eina

TELDUÁLOPINI GERAST VANLIGARI

Seinasta mánaðin hevur lögreglan tvær ferðir sent almennar fráboðanir út um møgulig telduálop móti føroyskum virkjum og heimasíðum

Danjal av Rana

– Vit móttaka fleiri fráboðanir enn fyrr, sigur Bárður

Christiansen, lögreglumaður. Vit eru kanska heppin, at tað í hesum føri eru teldusníkar, sum siga seg bara gera tað til stuttleikar. Men sannleikin er, at Føroyar eru í einum elektroniskum stríði á alnetinum.

Hetta er ikki fyrstu ferð, at føroyskar heimasíður eru álopnar. Fyri nøkrum árum síðani boðaði ein bólkur av teldusníkum frá, at av tí at føroyingar drópu grind, fóru teir at gera føroyskar heimasíður til eitt mál í síni herferð. Hesir søgdu seg vera partur av altjóða viðurkenda

teldusníkaharkaliðnum Anonymous, men skjótt boðaði Anonymous frá, at so var ikki. Tey høvdu onnur og størri ting at stríðast ímóti enn at føroyingar drópu nakrar túsund hvalir um árið. Bara tann seinasta mánaðin hevur føroyska lögreglan sent tvær almennar fráboðanir út um telduálop móti føroyskum virkjum og heimasíðum.

Tann fyrra var um, at lögreglan væntaði fleiri álop og móti føroyskum heimasíðum. Tá metti lögreglan, at talan var um einstaklingar og

bólkar, sum vóru ímóti grindadrápi. Lögreglan vísti tá til, at í august hevði onkur brotið seg inn á tvær føroyskar heimasíður og fingið fatur á loginnøvnunum, teldupostum og loyniorðum. Tí bað lögreglan fólk um at ansa sera væl eftir komandi tíðina.

Í seinna førinum var talan um, at teldusníkar kundu fáa atgongd til elektroniska samskipti hjá fyrirkunum. Við hesum kundu teir lumpa fyrirkur til at gera bankaflytingar til falskar kontur í úrheiminum og soleiðis stjála pening frá fyrirkunum. Lög-

reglan segði tá, at milliónaupphæddir vóru fluttar til teldusníkar í staðin fyri til rætta móttakaran.

Og nú kom so eitt tað álvarsamasta álopið á føroyska kt-kervið higartil, tá fólk varnaðust, at nic.fo var blivið hackað sunnukvøldið fyri viku síðani. Lögreglan heldur tó ikki, at nakað beinleiðis samband er millum hetta álopið og tey undanfarnu.

Bárður Christiansen, lögreglumaður, sigur, at slík álop gerast alsamt vanligari í Føroyum.

– Vit móttaka nógv fleiri

fráboðanir um slíkt enn fyrr, men tað er eisini, tí fólk gerast meiri varug við hetta nú. Tað hava allarhelst verið ymisk álop í longri tíð, men fólk hava tá antin ikki varnað tey ella bara latið tey farið framvið. Tað er tó umráðandi, at fólk melda slík álop, so at vit í lögregluni kunnu gera okkum eina mynd av, hvussu vanligt hetta er, kunnu hjálpa til í kanningararbeiðinum og kunnu ávara onnur, sigur Bárður Christiansen.

Nic.fo, sum bleiv álopið herfyri, verður sett at vera ein samfelagskritisk skipan,